جزئیات اعمال تخفیفات بیمه‌نامه شخص ثالث

غلامرضا سلیمانی، رئیس کل بیمه مرکزی با توضیح درباره سامانه یکپارچه سنهاب گفت:قانون جدید بیمه شخص ثالث با۱۶آیین‌نامه از شفاف‌ترین قوانین موجود است و مطابق آن رانندگان مشمول تخفیفات بیمه‌ای پس از فروش خودرو می‌توانند تخفیفات یاد شده را به خودروی جدید خود یا همسر، والدین و فرزندان بلاواسطه منتقل کنند.

وی ادامه داد: این تخفیفات بدون محدودیت زمانی روی پلاک خودروها اعمال می‌شود و در صورت منقضی شدن زمان استفاده از پلاک با راهنمایی و رانندگی هماهنگی‌های لازم برای اطلاع‌رسانی به صاحب پلاک انجام خواهد شد و هر فرد می‌تواند با مراجعه به سایت بیمه مرکزی از تخفیفات خود مطلع شود و از آن استفاده کند. سلیمانی در خصوص همنوع بودن وسیله نقلیه برای انتقال تخفیفات نیز گفت: نگاه قانون به دسته‌بندی خودروهای سواری، اتوبوس، بارکش و نظایر آن است؛ یعنی فردی که خودروی سواری دارد، نمی‌تواند تخفیفات خود را به یک اتوبوس منتقل کند اما نوع خودروی سواری تاثیری در فرآیند انتقال تخفیفات بیمه‌ای نخواهد داشت./ خبرگزاری صداوسیما

آیا دولت می‌تواند با افزایش نرخ ارز برای خود درآمدزایی کند؟

واقعیت‌هایی درباره رابطه دلار و دولت

محمدحسین علی‌اکبری

اقتصاد

نوسانات نرخ ارز از ابتدای سال تاکنون باعث شده تا بسیاری از صاحبان سرمایه برای سرمایه گذاری این بازار را انتخاب کنند. طبق برآوردهای صورت گرفته قیمت دلار از ابتدای سال بیش از ۱۰۰ درصد سود داشته است، هرچند برخی کارشناسان اقتصادی بر این باورند که سرمایه گذاری در حوزه ارز و کسب سود از این حوزه را نمی‌توان سود دانست، به دلیل این‌که ایران کشوری واردات محور است و هرچه ارزش پول ملی در برابر ارزهای خارجی تضعیف شود معیشت مردم را تحت تاثیر قرار می‌دهد. چندی پیش رئیس دفتر رئیس جمهوری مطرح کرد که دولت ارز را گران کرده که بتواند کشور را اداره کرد اما محمود واعظی در صفحه شخصی خود در فضای مجازی توضیح داد «دولت به دنبال گران کردن نرخ ارز نبوده و سیاست دولت همواره کنترل نرخ تورم و ارز است». عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی می‌گوید «دولت از محل افزایش نرخ ارز و فروش در بازار آزاد کسری بودجه خود را جبران نمی‌کند و همان‌طور که در نیمه ابتدایی امسال از طریق اوراق بدهی، کسری خود را جبران کرد، می تواند با اخذ مجوزهای قانونی این کار را در نیمه دوم سال نیز انجام دهد». هرچند اظهارنظرهایی درباره این‌که دولت با افزایش نرخ ارز این امکان را دارد که ارز حاصل از صادرات نفت خود را در بازار با قیمت نزدیک به بازار آزاد بفروشد اما برخی دیگر می‌گویند هیچ دولتی حاضر نیست وضعیت اقتصادی در دوران تصدی‌گری اش نوسانی و هیجانی باشد. این‌که دولت آیا از محل فروش ارز درآمد کسب می‌کند یا خیر در گزارش امروز آمده است.

ارزش پول ملی در طول سال‌های گذشته افت زیادی داشته و این افت در کشورهایی مانند ایران که به واردات وابستگی زیادی دارد به‌خوبی در اقتصاد لمس می‌شود. کشور چین یکی از کشورهایی است که به‌عمد پول ملی خود را در برابر ارزهای خارجی پایین نگه می‌دارد تا صادرکنندگان بتوانند محصولات بیشتری را در سبد صادرات قرار دهند.

فروردین ماه امسال، دلار کار خود را بر پایه حدود ۱۴هزار تومان آغاز کرد و در همان زمان بود که مقامات دولت مدام بیان می‌کردند کسانی که وارد بازار می‌شوند زیان خواهند دید و از سرمایه‌گذاری در این بازار خودداری کنند. طولی نکشید که در شهریور ماه قیمت دلار از مرز ۳۲هزار تومان گذشت و پس از آن این بازار را سرما زد و قیمت‌ها روند کاهشی را طی کرد. شهریور ماه زمانی بود که ترامپ رئیس‌جمهوری سابق آمریکا هنوز در کاخ‌سفید قرار داشت و سیگنال‌هایی را مبنی بر توافق با ایران می‌داد تا بتواند به عنوان یک اقدام مثبت در مناظره‌های انتخاباتی خود از آن نام ببرد. این در حالی بود که بیش از هزاران تحریم از سال ۹۷تا شهریور ۹۹ بر ایران اعمال کرد تا ایران را دوباره پای مذاکره بازگرداند. در آبان ماه انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا انجام شد و از شهریور تا زمان برگزاری انتخابات قیمت دلار در ایران کاهش یافت. اما برخی قصد داشتند انتخاب جو بایدن به عنوان رئیس‌جمهوری را عاملی در راستای کاهش قیمت دلار تلقی کنند. امید به مذاکرات در زمان ریاست‌جمهوری جو بایدن به حدی بود که برخی افراد قیمت واقعی دلار را زیر ۲۰هزار تومان بیان می‌کردند. حتی حسن روحانی هم اعلام کرد قیمت دلار باید به ۱۵هزار تومان کاهش یابد؛در حالی که برخی صادرکنندگان از این اظهارنظر رئیس دولت گلایه کردند.

به طوری که بیان کردند اعلام نرخ پایین‌تر از قیمت واقعی صادرکنندگان و واردکنندگان را در برزخ نگه می‌دارد تا قیمت‌ها ثابت شود، در حالی که بازار باید تعیین‌کننده اصلی نرخ باشد. اکنون دلار بر پایه ۲۵هزار تومان قرار دارد و کارشناسان و فعالان اقتصادی معتقدند قیمت دلار بر همین پایه تعریف شده و تجارت با این نرخ انجام می‌شود. ازسوی دیگر دولت می‌گوید نرخ باید پایین‌تر بیاید و این امکان‌پذیر است. این در حالی است که برخی کارشناسان اقتصادی معتقدند دولت، مالک اصلی ارز در کشور است و از گرانی آن می‌تواند سود کسب کند.

سال	نرخ رسمی	نرخ آزاد
۱۳۵۷	۷	۱۰
۱۳۵۸	۷	۱۴
۱۳۵۹	۷	۲۰
۱۳۶۰	۸	۲۷
۱۳۶۱	۸	۳۵
۱۳۶۲	۸	۴۵
۱۳۶۳	۹	۵۸
۱۳۶۴	۸	۶۱
۱۳۶۵	۷	۷۴
۱۳۶۶	۷	۹۹
۱۳۶۷	۶	۹۶
۱۳۶۸	۷	۱۲۰
۱۳۶۹	۶	۱۴۱
۱۳۷۰	۶	۱۴۲
۱۳۷۱	۱۴۵	۱۴۹
۱۳۷۲	۱۶۵	۱۸۰
۱۳۷۳	۱۷۵	۲۶۳
۱۳۷۴	۱۷۵	۴۰۳
۱۳۷۵	۱۷۵	۴۴۴
۱۳۷۶	۱۷۵	۴۷۸
۱۳۷۷	۱۷۵	۶۴۶
۱۳۷۸	۱۷۵	۸۶۳
۱۳۷۹	۱۷۵	۸۱۳
۱۳۸۰	۱۷۵	۷۹۲
۱۳۸۱	۷۹۵	۷۹۹
۱۳۸۲	۸۲۸	۸۳۲
۱۳۸۳	۸۷۱	۸۷۴
۱۳۸۴	۹۰۲	۹۰۴
۱۳۸۵	۹۱۹	۹۲۲
۱۳۸۶	۹۲۸	۹۳۵
۱۳۸۷	۹۵۷	۹۶۶
۱۳۸۸	۹۸۳	۱۰۰۰
۱۳۸۹	۱۰۳۶	۱۱۰۰
۱۳۹۰	۱۰۵۰	۱۹۰۰
۱۳۹۱	۱۲۲۶	۳۲۰۰
۱۳۹۲	۲۴۷۹	۳۲۵۰
۱۳۹۳	۲۶۵۰	۳۲۰۰
۱۳۹۴	۳۰۲۷	۳۵۰۰
۱۳۹۵	۳۱۵۰	۳۶۰۰
۱۳۹۶	۳۲۰۰	۴۵۵۰
۱۳۹۷	۴۲۰۰	۱۱۴۳۰
۱۳۹۸	۴۲۰۰	۱۲۹۲۰
۱۳۹۹	۴۲۰۰	؟

رابطه ارز و مذاکرات

دولت هر سال در بودجه سالانه کشور نرخی را به‌عنوان نرخ تسعیر تعیین می‌کند تا درآمد حاصل از محل فروش نفت را با این نرخ تبدیل کند و هزینه‌های خود را بپوشاند. نرخ‌های مختلفی در بودجه می‌آید که هرکدام کارایی خاص خود را دارد. به‌عنوان مثال نرخ تسعیر ارز برای واردات کالاهای اساسی با فرآورده‌های نفتی تفاوت زیادی دارد. مثلا در بودجه سال آینده نرخ ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان برای فروش نفت اعلام شده در حالی که این نرخ امسال ۸۵۰۰تومان است. با توجه به این‌که دولت تنها مالک ارزهای صادراتی در کشور است، می‌تواند این نرخ را در زمان‌هایی که با کمبود درآمد مواجه است با نرخ‌هایی بالاتر از نرخ ۸۵۰۰تومان عرضه کند. آن‌طور که برخی کارشناسان می‌گویند دولت به‌جای عرضه ارز با نرخ ۸۵۰۰ تومان به بانک مرکزی با استفاده از ابزارهای این نهاد پولی و مالی(صرافی) ارز را با نرخ بسیار بالاتر از نرخ تسعیر ارز و پایین‌تر از قیمت ارز آزاد(به‌منظور جذابیت) با دریافت کد ملی به صورت سهمیه‌ای می‌فروشد و از این طریق بخشی از کسری بودجه خود را پوشش می‌دهد. ارزش پول ملی ایران در برابر ارزهای خارجی به میزان نرخ تورم داخلی و خارجی بستگی دارد و آن‌طور که برخی کارشناسان می‌گویند متوسط تورم کشورهای جهان ۵ درصد است در حالی که نرخ تورم در ایران حدود ۳۵ درصد برآورد شده است. البته انتظارات تورمی هم در ارزش پول ملی تاثیر دارد که منشأ آن بی‌اعتمادی در اقتصاد است. با این‌که کارشناسان بارها به دولت هشدار دادند که گره زدن اقتصاد کشور به مذاکرات و جریان بیرونی آسیب‌های زیادی به‌دنبال دارد اما ظاهرا برخی تنها چشم امیدشان به غرب است. حتی اکبر ترکان، مشاور سابق رئیس جمهور طی مصاحبه‌ای با یکی از رسانه‌ها بیان کرد که آقای روحانی نیامده بود که اقتصاد را بهبود ببخشد بلکه قرار بود ارتباط ایران با کشورهای غربی برقرار شود و از این طریق مسائل اقتصادی نیز بهبود یابد. خروج ترامپ از برجام اولین تجربه ایران در بدعهدی آمریکا نبود و قبلا از این بخش زخم‌خورده بود. اما خروج آمریکا از برجام نشان داد حتی توافق‌های رسمی با یک دولت نمی‌تواند تضمینی برای اجرای آن باشد، ضمن این‌که اغلب تحریم‌ها در زمان برجام هم برداشته نشد و شرکت‌ها و بانک‌های درجه یک اروپایی به‌دلیل رفع نشدن این تحریم‌ها حاضر به همکاری با ایران نشدند. تجربه برجام نشان داد زمانی که ایران با ۵+۱ به توافق رسیدند و موافقت‌نامه را امضا کردند نرخ دلار در کشور کاهش نیافت بلکه انتظارات تورمی کاهش پیدا کرد. همچنین صادرات نفت ایران به روال عادی بازگشت و شرکت‌های کوچک و متوسط اروپایی راهی ایران شدند تا دوباره از این بازار جذاب مصرف بهره‌برداری کنند. حالا هم ظاهرا روال قبل در حال طی شدن است و هربار که صحبت از مذاکره می‌شود نرخ دلار روند کاهشی را طی می‌کند. این در حالی است که هنوز نه دارایی‌های ایران نزد کشورهای آمریکا، چین و کره جنوبی آزاد شده و نه صادرات نفتی ایران از سر گرفته شده که بتواند برای کشور ارزآور باشد.

قیمت دلار در زمان روسای بانک مرکزی چه تغییراتی داشته است؟

نام	مدت فعالیت	نرخ تحویل گرفته	نرخ تحویل داده	درصد افزایش
محمدعلی مولوی	۱۳۵۷ تا ۱۳۵۸	۱۰ تومان	۱۴ تومان	۴۰ درصد
علیرضا نوبری	۱۳۵۸ تا ۱۳۶۰	۱۴ تومان	۲۷ تومان	۹۳ درصد
محسن نوربخش	۱۳۶۰ تا ۱۳۶۵	۲۷ تومان	۷۴ تومان	۱۷۴ درصد
مجید قاسمی	۱۳۶۵ تا ۱۳۶۸	۷۴ تومان	۱۲۱ تومان	۶۳ درصد
محمدحسین عادلی	۱۳۶۸ تا ۱۳۷۳	۱۲۱ تومان	۲۶۳ تومان	۱۱۷ درصد
محسن نوربخش	۱۳۷۳ تا ۱۳۸۲	۲۶۳ تومان	۸۳۲ تومان	۲۱۶ درصد

نام	مدت فعالیت	نرخ تحویل گرفته	نرخ تحویل داده	درصد افزایش
ابراهیم شیبانی	۱۳۸۲ تا ۱۳۸۶	۸۳۲ تومان	۹۳۶ تومان	۱۲ درصد
طهماسب مظاهری	۱۳۸۶ تا ۱۳۸۷	۹۳۶ تومان	۹۶۷ تومان	۳ درصد
محمود بهمنی	۱۳۸۷ تا ۱۳۹۲	۹۶۷ تومان	۳۲۰۰ تومان	۲۳۱ درصد
ولی‌ا... سیف	۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷	۳۲۰۰ تومان	۹۲۰۰ تومان	۱۸۷ درصد
عبدالناصر همتی	۱۳۹۷ تا....	۹۲۰۰ تومان	(قیمت در اسفند ۹۹، ۲۴هزارو۸۴۰ تومان است)	۱۷۰ درصد

مسیرهای درآمدزایی دولت

محمدرضا جهان بیگلری، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با جام‌جم به توضیحاتی درباره بازار ارز پرداخت و تصریح کرد: چندی پیش که آقای واعظی، رئیس دفتر رئیس‌جمهوری اعلام کرد دولت ارز را گران کرده تا بتواند کشور را اداره کند، انتقادهای زیادی به این صحبت درست این شخص دولتی شد، درحالی‌که آقای واعظی حقیقتی را بیان کرده بودند که البته چندی بعد دولت این اظهارات را تکذیب کرد.

وی بابیان این‌که ارز یک کالای انحصاری در اختیار دولت است، افزود: ورود و خروج ارز در بازار توسط دولت انجام می‌شود و ازآنجاکه قوه مجریه در ایران بزرگ‌ترین بنگاهدار اقتصادی کشور است، حقوق و دستمزد سهم بالایی در هزینه‌ها دارد. ازاین‌رو باید ماهانه منابعی را برای پرداخت این هزینه‌ها در نظر بگیرد که یکی از راه‌های کسب درآمد، فروش نفت، گاز و میعانات گازی است که از این راه ارز به دست می‌آورد و با نرخی که در بودجه تعیین کرده، راهی بازار می‌کند تا به درآمد موردنظر خود برسد.

جهان بیگلری با اشاره به این‌که فروش ارز در بازار آزاد از دیگر راه‌های کسب درآمد برای دولت است، توضیح داد: زمانی که دولت نتواند به درآمد موردنظر خود از بخش انرژی دست پیدا کند، ارزهایش را که باید با نرخ تسعیر تعیین‌شده در بودجه به بانک مرکزی تحویل دهد از طریق صرافی‌های بانک مرکزی باقیمت نزدیک به بازار آزاد عرضه می‌کند. این کارشناس ارشد اقتصادی می‌گوید، فروش دلار با ارائه کارت ملی خلاف سیاست و اصول بانک مرکزی است و ارز باید در اختیار تولیدکننده با نرخ نیمایی قرار بگیرد اما باقیمت بالاتر (نزدیک به قیمت آزاد) به مردم فروخته می‌شود. وی بابیان این‌که افرادی که ارز باکارت ملی دریافت می‌کنند، متقاضی اصلی نیستند تأکید کرد: توجه کنید دلاری که این روزها باقیمت حدود ۲۴هزارو۵۰۰ تا ۲۵هزار تومان به میزان مشخص به هر کارت ملی می‌رسد همان دلارهایی است که با نرخ تسعیر ۸۵۰۰تومان باید تبدیل می‌شد. زمانی که بازار از این موضوع اشباع شد و خریداران کاهش یافت ،بازارهای دیگر مانند طلا و بورس برای جبران کسری بودجه در اختیار دولت قرار می‌گیرد. این کارشناس اقتصادی اظهاراتی مانند کاهش نرخ ارز را غیرواقعی دانست و تصریح کرد: دولت مالک اصلی ارز در کشور است و زمانی که قصد جبران کسری بودجه را دارد با کاهش ارزش پول ملی و گران کردن دلار آن را می‌پوشاند که این کار آسیب‌های زیادی را به‌دنبال دارد. ازآنجاکه ایران یک کشور واردات محور است، افزایش نرخ ارز بر امور روزمره مردم تأثیر می‌گذارد. متاسفانه اکنون شاهدیم مسائل کشور در راستای خواسته‌ها و نگرانی‌های آمریکا پیش می‌رود و راه موردپسند آمریکا اجرا می‌شود درحالی‌که یک جریان و تفکر معتقد است در جریان مذاکرات چیزی به دست نیاوردیم که بخواهیم به خواسته آمریکا جامه عمل بپوشانیم. آنچه مهم است این‌که نباید آینده کشور را به مذاکرات گره زد.

درآمد دولت از فروش ارز را قبول ندارم

وحید شقاقی شهری، رئیس دانشکده اقتصاد دانشگاه خوارزمی کسب درآمد دولت از افزایش نرخ ارز را غیرواقعی می‌داند و به ما می‌گوید: هیچ دولتی حاضر نیست در دوره مسؤولیت خود افزایش نرخ ارز را به نام خود تمام کند به این دلیل که افزایش نرخ ارز تا ۷۰ درصد کالا و خدمات را گران می‌کند و موجب ایجاد یک شوک تورمی می‌شود.

مشاور وزیر امور اقتصادی و دارایی افزود: ارزش پول ملی از تورم داخل و تورم خارجی به دست می‌آید و از آنجایی که میزان نرخ تورم در ایران بالا رفته، نوسانات ارزی اتفاق افتاده است.

در جریان نوسانات افزایشی نرخ ارز بی‌اعتمادی در جامعه شکل می‌گیرد و این موجب دامن زدن به افزایش بیشتر نرخ ارز خواهد شد اما پیروزی جو بایدن به‌عنوان رئیس‌جمهوری آمریکا باعث شد تا این نااطمینانی‌ها کنار گذاشته شود و دلار حدود ۱۰ هزار تومان کاهش یابد. البته پس از این‌که مشخص شد آمریکا به راحتی به برجام برنمی‌گردد و مسیر مذاکرات طولانی است دوباره از ۲۲هزار تومان به ۲۶هزار تومان رسید، پس از اعلام خبر آزادسازی بخشی از منابع بلوکه شدن ایران در کشورهای کره جنوبی، ژاپن و عراق باعث شد قیمت بر پایه ۲۴ هزار قرار بگیرد.

شقاقی شهری با بیان این‌که ترامپ در نیمه‌ابتدایی سال فشار تحریم‌ها را بسیار افزایش داد تصریح کرد: ترامپ رئیس‌جمهوری سابق آمریکا پس از تحریم صادرات نفت ایران سراغ صادرات غیر نفتی آمد تا منابع ارزی کشور را مسدود کند و هر چه زمان به برگزاری انتخابات و احتمال پیروزی ترامپ نزدیک‌تر می‌شد بی‌اعتمادی در ایران بالا می‌رفت، به‌طوری که قیمت دلار به بیش از ۳۲هزار تومان افزایش یافت.

از سوی دیگر باید توجه داشت کرونا در فصل بهار، صادرات غیرنفتی ما را خود به خود محدود کرد که این موضوع تاثیر زیادی بر رشد نرخ ارز داشت.

مشاور وزیر اقتصاد ادامه داد: اگر سهم عوامل واقعی را در ارزش پول ملی برجسته کنیم نوسانات به حداقل می‌رسد.

عوامل حقیقی شامل نرخ تورم، افزایش صادرات غیر نفتی، صادرات نفت و صادرات ارزآور دیگر، همچنین کنترل قاچاق و مواردی از این قبیل است.

متاسفانه دولت‌ها در چهارسال ابتدایی فعالیت خود نرخ ارز را ثابت نگه می‌دارند و از آنجا که یکی از عوامل حقیقی محاسبه نرخ تورم داخلی و خارجی است در چهار ساله دوم این فنر رها می‌شود که افزایش نرخ ارز را به دنبال دارد.